

Svenska kyrkan

Skara stift

Biskopsvisitationen i Toarps församling

Biskopens tal vid visitationsstämman i Rångedala kyrka, Tolfte söndagen efter Trefaldighet 23 augusti 2015, i samband med biskopsvisitationen i Toarps församling.

HANDLING OCH BÖN MÅ BLI ETT

Kära alla,

Det har varit fantastiska visitationsdagar och ska jag vara bottenlöst ärlig så är det först nu som jag börjar få grepp om Toarps församling. Första gången jag mötte Toarps församling var när kyrkoherdarna i Ås kontrakt bjöd mig till en middag när jag var helt ny som biskop i Skara stift. Då visste jag ingenting om er. Nu har jag lärt mig mycket om er men också av er. Stort tack för visitationsdagarna. Det har varit fantastiska dagar. Jag anar att ni var lite oroliga innan men det blev så bra. Tack!!

Jag vill börja mitt tal med en av de saker som jag fick uppleva under visitationsdagarna – morgonbönen i det lilla kapellet eller andaktsrummet i Prästgården i Toarp. Ni inledde dagen med att be. Ni delade i bönen tankar och händelser och det som låg framför er. Ni inneslöt i bönen många som inte var där. Många röster kom till tals i en gemenskap. Ni började tillsammans dagen med att relatera till Jesus, återvända till honom, Han som Är. Som är vårt ursprung och mål och som gett oss alla livet som en underbar gåva och som i dopet kallat oss att vara hans medarbetare och ta del i hans verk att i allt vi är och gör försöka sätta gränser för det onda. Han som varje morgon sluter oss in i Guds nåd och förlåtelse och sänder oss på nytt i uppdraget att vara människa. Han som säger "Effata – öppna dig!"

Ni ber tre gånger varje vardag i kapellet i Prästgården. Tre gånger ringer ni i den lilla klockan och samlas till bön oavsett hur många ni är. Bönen är för er i Toarps församling mycket viktig. Jag fick verkligen uppleva det i hur ni talar om kyrkans och församlingens uppdrag och hur ni arbetar. Det gäller inte bara er som är anställda medarbetare utan inte minst alla er ideella medarbetare i olika roller. Ni vet var källan finns. Ni vet att återvända till den källan. Jag är som er biskop så glad över att se detta i er gemenskap och jag vill på alla sätt uppmuntra er att fortsätta så. Det är grunden, det är utgångspunkten för vad det är att vara församling. Att ständigt

återvända till Gud själv för att befästa och förnya denna grundläggande relation för varje människa. Ni beskriver i det kyrkoherde Robert kallar för "fycklövern" varje människas verklighet på så sätt att det handlar om fyra relationer – till Gud, till sig själv, till andra människor och till skapelsen. Grundrelationen är dock alltid relationen till Gud som sänder oss att ta ansvar och växa som människor och visa omsorg i de andra relationerna. Därför är den dagliga och återkommande bönen så oerhört viktig, så central. Tack för att den får vara det i Toarps församling. Fortsätt så, var uthålliga i detta!!

"Handling och bön må bli ett" – så avslutade jag min predikan här i Rångedala kyrka för en stund sedan och dessa ord från Psalmbokens psalm 292 ska vi snart sjunga som avslutning av visitationen. Jag väljer det som tema för mitt tal till er som avslutning av visitationen. Kanske borde det egentligen stå "bön och handling må bli ett". Allt börjar i bönen som sedan blir en sändning till handling och tjänst i livets mångfald. Söndagens gudstjänst, veckomässor, bibelstudier och samtal, som ni i er församling har ett rikt utbud av, är självklart också sammanhang som bygger vår grundrelation till vår Herre Jesus Kristus och i förlängningen stärker vår relation till varandra, oss själva och skapelsen. Jag noterar med glädje att ni målmedvetet arbetar med att fler människor ska hitta till söndagens gudstjänst. Ni gör vad som är möjligt för att det ska vara gudstjänst vid samma tid varje söndag så man slipper fundera på "när var det nu då?" och på det viset kanske inte kommer iväg. Den gamla devisen "Samma tid, samma kanal" gäller verkligen här! Ni har börjat ett arbete med att skapa större delaktighet i gudstjänsterna genom gudstjänstgrupper. Bra! Det har redan gett resultat i fler och fler som delar gudstjänstens gemenskap. Här är det bara att uthålligt fortsätta att gå på den vägen så att bönen och gudstjänsten mer och mer blir navet i ert församlingsliv!!

Handling och bön må bli ett – ja, bönen och gudstjänsten sänder oss till handling, till att verka i vår vardag och i vårt liv i dess mångfald. Bönen och gudstjänsten visar riktning, ger kraft och inspiration, får oss att våga göra det som vi kanske inte trodde var möjligt. Jag ser så mycket god vilja i er församling. Jag ser ett mycket stort engagemang. Jag upplever att ni har mycket starka drivkrafter i ert arbete. Det jag samtidigt anar i detta är att ni har många olika bilder av vad ni vill och vad ni ska. Jag vill verkligen uppmuntra er till att ta vara på det arbete som ni inlett med att formulera er församlingsinstruktion. Detta dokument är absolut inget som ska skrivas för att det står i Kyrkoordningen eller för att göra biskop och Domkapitel glada. Det är först och främst ert eget identitets- och grunddokument som beskriver vad ni är som församling och var ni är på väg. Det är ett dokument som sedan ska vara vägledande för er när ni ska välja mellan alla olika verksamheter och inriktningar i ert arbete. Ni gör idag så mycket. Jag hör att ni gärna skulle vilja göra ännu mer. Detta hör jag på många håll i vårt stift. Jag ser också att dessa starka drivkrafter skapar trötthet. Minns att det inte är ni i Toarps församling som ska frälsa världen. Det har skett i Jesu död och uppståndelse. Ni är kallade att göra det som är nödvändigt och viktigt i just ert sammanhang här och nu. Våga välja bort så att det ni gör fortsatt kan vara riktigt bra och fortsatt tas på allvar av dem som ni samspekar med. Jag vill också uppmuntra er att den identitet och inriktning som ni skriver fram

i er församlingsinstruktion inte blir några enskilda medarbetares egendom utan något som verkligen förankras och ägs av många i församlingen – både förtroendevalda, ideella och anställda medarbetare. Detta genom att ständigt leva i bön, gudstjänst och samtal. Där ni hämtar riktning och inspiration. Handling och bön må bli ett. Församlingsinstruktionen är ett styrdokument som är viktigt när ni ska prioritera er verksamhet i församlingen. Om det kommer förslag – kan vi inte göra detta också – så måste ni titta i er församlingsinstruktion och se – stämmer detta med vår identitet och inriktning.

Jag vill uppmuntra er att tydligare än idag mötas till regelbundna samtal om tro och liv. Ni möts ibland men det finns alltid risk att det mer kommer att handla om verksamhet och planering och mindre om det fördjupande samtalet där vi kan växa i ljuset av Bibelns ord och varandras erfarenheter av Gud och livet. Planera för detta. Lägg en långsiktig tidsplan så att alla vet. Det gäller alla anställda medarbetare men i lika hög grad de förtroendevalda och de ideella medarbetarna. Dela tro – dela liv. Detta måste ha prioritet i vårt arbete. Liksom bönen och gudstjänsten. Om vi inte prioriterar så riskerar det vi gör i alla verksamheter att bli tomt och utan halt. Samtidigt som vi riskerar att bli trötta och stanna i växten i vår relation till Gud, oss själva, varandra och skapelsen. Församlingen riskerar då att mer bli en arbetsplats och inte livet. Vi har inte ett liv också. Vår tro och gemenskapen med Jesus är Livet! Att regelbundet samlas till fördjupning och för att dela tro och liv med varandra hjälper oss också att bli en gemenskap. Om vi främst fokuserar på all verksamhet riskerar vi att bli isolerade leverantörer av olika verksamheter. Inte en gemenskap med ett gemensamt mål. Jag är övertygad om att ni behöver dessa mötesplatser för att också mer kunna dela och integrera en gemensam vision av vad det är att vara Toarps församling. Så att detta känns och upplevs i allt det ni sedan gör. Handling och bön må bli ett!

Församlingsinstruktionen är ett dokument som ägs av tre parter – kyrkofullmäktige, kyrkoherden och Domkapitlet. Den är på det viset ett tecken på att ni i Toarps församling inte står ensamma utan är tillsammans i och med Skara stift (och faktiskt den världsvida kyrkan). Det har jag tillsammans med mina medarbetare velat gestalta med visitationen och vi vill fortsätta att vandra tillsammans med er i ett ömsesidigt lyssnande och lärande.

”Handling och bön må bli ett.” Ni har en rik verksamhet och ett stort engagemang. Jag vill dock uppmuntra er att för de olika delarna av er verksamhet också formulera tankar om varför ni gör det ni gör. De verksamhetsplaner ni har är ganska yviga och beskriver inte ett gemensamt därför. Jag ser det i barn- och ungdomsarbetet, i det kyrkomusikaliska arbetet och i det diakonala arbetet. Här hoppas jag att församlingsinstruktionen ska hjälpa er till tydligare gemensamma inriktningar och beskrivningar om vad och varför i detta arbete. Jag tror också att ni behöver fundera över hur ni faktiskt skriver era verksamhetsplaner. Idag skrivs de av enskilda medarbetare. Jag tycker de borde skrivas gemensamt för respektive verksamhetsgren. Allt med inspirationen från bönen och gudstjänsten. Ert arbete

med att utse samordnare/chefer för olika tematiska områden i ert arbete borde vara en viktig hjälp i detta.

I er förberedelse av visitationen formulerade ni tre s.k. utvecklingsområden;

- Ideellt medarbetarskap
- Integration
- Hållbar utveckling, miljö

Det är meningen att visitationen ska leda fram till att ett antal utvecklingsområden formuleras och detta är alltså era. Vi måste på olika sätt prioritera vårt arbete och välja de områden som ska få särskild uppmärksamhet. Detta för att vi ska utvecklas på ett gott sätt och möta den verklighet som vi är en del av men också för att skapa gemenskap i arbetet. Det är nu er uppgift att formulera och belysa dessa områden i er församlingsinstruktion. Sedan kommer dessa utvecklingsområden att vara i fokus under de årliga möten som följer när församlingen och stiftet möts för överläggning och reflektion. I arbetet med utvecklingsområdena gäller förstås det jag försökt säga ovan att allt börjar med bönen och gudstjänsten som ger oss perspektiv på hur vi som församling ska leva dessa utvecklingsområden.

Hur många ideella medarbetare finns i Toarps församling. Många, säger jag som er biskop. Jag har redan mött många i olika sammanhang och många av er som hör mig nu är just detta. Kallelsen att gå in i medarbetarskap i församlingen får vi i dopet. I allt det vi är och gör är vi kallade att vara Guds medarbetare i uppdraget att sätta gränser mot det onda. Så hur många ideella medarbetare har ni i församlingen? Ja, någonstans upp emot sjutusen – i princip alla kyrkotillhöriga. Detta måste vi komma ihåg och därmed också ha en positiv förväntan på alla – de är redan medarbetare genom dopet. Därför ska vi vara frimodiga att fråga om människor vill vara med för att också bidra till församlingens konkreta arbete och verksamhet. Det värsta som kan hända är att någon säger nej. Vi ska samtidigt bekräfta alla i uppdraget de redan har i livet i dess helhet. Alla medarbetare i församlingen är inte aktiva i församlingen. Får man säga så? Jag vill i detta sammanhang samtidigt understryka vikten av all den erfarenhet av ideellt engagemang som sedan lång tid burit EFS-rörelsen i Åsperedsbygden och som nu genom samarbetskyrkogemenskapen kommer hela församlingen till del. Vilken rikedom! Jag ser också med glädje att ni redan har ett brett och stort ideellt engagemang i hela församlingen. Gudstjänstgrupper, engagemanget i Gärdhem, mötesplatsen "Hela världen" som jag ska återkomma till, i barn- och ungdomsarbetet, på ungdomsgården o.s.v. Det är viktigt att se vad ni redan har. Det är därmed viktigt att ni som är anställda medarbetare med all er kompetens, till del, ställer om ert arbetssätt så att det också, och kanske i vissa fall främst, handlar om att vara mentorer och ledare för ideella medarbetare som går in i och växer i olika uppgifter, också i ledaruppgifter i olika delar av församlingens liv. Här har ni ett tydligt utvecklingsområde och här vill vi från stiftet vara med i ett gemensamt lärande. Ett steg på vägen är att två av era medarbetare deltar i en kurs under hösten och att en av era kontaktpersoner från

stiftet, stiftsdiakon Camilla Flodberg, kommer till er någon gång framöver för att inleda samtal och inspirera i detta utvecklingsområde.

Det var med stor glädje som jag fick ta del av gemenskapen i ert arbete som ni kallar "Hela världen" Detta namn rymmer en viktig dubbeltydlighet. Gud har skapat världen hel – en helhet där alla delar ska leva i fred, harmoni och i ömsesidigt lärande med varandra trots mångfald av kulturer, etniska grupper, språk och religioner. Gud har skapat tillvaron hel. Den var tänkt som en rättvis gemenskap där det som behövs för ett gott liv ska räcka åt alla. I Första Mosebok läser vi att Gud såg på sin skapelse och såg att det var gott. Vi har som mänsklighet gett världen ett annat ansikte. En trasig och orättvis värld där människor inte har samma tillgång till det som är grundläggande för livet. Därför är det svenska samhället segregerat. Därför finns ett mått av segregation i Toarps församling. Därför och åter igen byggs synliga och osynliga murar i ert närområde och långt borta. Därför är människor på flykt – undan hunger, undan krig, undan orimliga förhållanden. Guds mission är att göra världen hel igen och till den kampen är vi alla kallade. Kallade till uppdraget att "Hela världen" – göra den hel och rättvis igen. Ert arbete "Hela världen" där ni tillsammans med flyktingar och asylsökande som bor i er församling arbetar med att gestalta Guds vision av den "hela världen" är fantastiskt. Ni möts till gemenskap, språkstudier och lek i ett ömsesidigt lärande. Ni bygger relationer. Ni motverkar rädsla för det som är annorlunda som finns som en risk inom oss alla. Ni ger rum för mångas engagemang. Ni tar tillvara enskilda Toarps-bors kompetens och erfarenhet. Ni hjälper nyanlända svenskar att hitta sin plats i vårt samhälle. Ni gestaltar en flik av Guds rike. Det är så bra! Fortsätt med detta som också rymmer ett mått av profetisk diakoni – jag ska återkomma till det. Fortsätt med detta – som verkligen handlar om att lära sig att leva i gemenskap med en mångfald av uttryck. I detta arbete finns givet också stiftets resurser till stöd och hjälp. Vi ser nu över våra möjligheter att bättre kunna möta de behov som församlingarna har i detta viktiga arbete.

Hur kan ett integrativt förhållningssätt mer och mer prägla er församlings liv? Hur kan mångfald vara en gåva till hela gemenskapen? Det är inte bara en fråga för er i gemenskap med människor från andra delar av världen. Det gäller också hur era olika spiritualiteter kan vara gåvor till helheten och hur de olika profilerna i de olika delarna av församlingen samt de enskilda medarbetarnas gåvor kan vara resurs för helheten. Handling och bön må bli ett!

I er församling möter ni människor av annan tro. Detta är en gåva. Detta kräver samtidigt att vi i bön och lyssnande reflekterar över vår egen tro som kristna. Vi har under visitationen talat om vad det betyder att Jesus säger "Jag är vägen, sanningen och livet" (Joh. 14:6) i mötet med människor av annan tro. "Jag är" är översatt till svenska Gudsnamnet JHWH i Gamla testamentet. Gud, den som är, den djupaste realiteten. Jesus säger att han är just detta. När vi lever med honom lever vi med denna tillvarons yttersta och innersta verklighet av nåd och kärlek. Har människor av annan tro samma del i "Den som Är"? Är målet att de ska bli kristna eller har de i sin tro en genuin erfarenhet av levande Gud? Hur kan vi lära av varandra och leva i

respekt? Dessa frågor behöver ni fortsatt fundera över och bära i bönens sammanhang. Människor av annan tro är redan en del av er församlings gemenskap. Och kom ihåg att Gud inte är religiös.

Att hållbarhetsfrågor och det som ibland kallas respekten för Guds skapelses integritet är ett utvecklingsområde för er gör mig glad. Vi har inte talat så mycket om detta i samband med visitationen men jag vill verkligen understryka att ett väl genomtänkt förhållningssätt i dessa frågor är viktigt för varje församling i vår kyrka. Det handlar om respekten för Guds skapelse och ni har det också så tydligt formulerat i er s.k. fyrklöver där relationen till skapelsen är en av de fyra relationerna. Att detta arbete handlar om uppmärksamhet på olika frågor kring fastigheter, drivmedel och resor och att det är en viktig del av kyrkogårdarbetet är självklart. Det är samtidigt viktigt att fråga sig vad som kan vara er församlings särskilda bidrag i dessa frågor som är centrala för alla delar av samhället. Jag kan se att de larmrapporter som kommer med jämna mellanrum om hur illa ställ det är med vår miljö ibland skapar engagemang men ibland också uppgivenhet och rädsla. Här kan vi som kyrka och församling bidra med Guds perspektiv – att vi inte kämpar kampen för hållbarhet och skapelsens framtid ensamma – Gud är med oss och vi får ta del i kampen omslutna av Guds nåd. Detta kan skapa ett hopp som världen behöver i denna svåra fråga. Biskopsbrevet som vi biskopar skrev för ett år sedan om klimatfrågorna kan ge inspiration. Läs det gärna. Ni som församling kan bidra på ett särskilt och omistligt sätt. Det kräver dock att ständigt återvända till Jesus i bön och gudstjänst. Handling och bön må bli ett. Även i detta utvecklingsområde finns stiftets resurser till stöd och hjälp.

Ni är en alldeles ny församling. För bara 20 månader sedan var ni ett pastorat med tre församlingar. Ni har också över tid varit med om att det har skett en förskjutning från pastoratets gamla centrum i Rångedala till Toarp som idag också ger namnet åt hela församlingen. Ni har modigt sett över er organisation när det gäller hur styrelsen, d.v.s. kyrkorådet, ska arbeta tillsammans med utskott och kyrkoherde. Det är bra! Det kommer dock att ta tid innan detta nya sätt att arbeta riktigt sätter sig så ha tålamod med varandra. De gamla strukturerna kommer att göra sig påminda och då får ni varsamt påminna varandra om hur det nu är tänkt.

Jag noterar också ert tydliga och målmedvetna arbete med att bli en i fem och fem i en – eller det ni kallar "femettan" – alltså en församling och fem distrikt eller platser för församlingens liv och verksamhet. Det är bra!! Även här ser jag dock att det är alldeles nytt. Några distrikt har redan hittat en tydlig identitet och riktning. Det gäller som jag ser det Dalsjöfors och Äspered. Gånghester, Målsryd och Rångedala fortsätter att söka efter sin identitet och inriktning. Ja, så måste det vara. Låt det ta tid, lyssna till varandra och den bygd ni är en del av och sök er vidare. Det behöver inte vara färdigt i morgon. Detta gäller också hur distriktsråden ska arbeta. Kom ihåg att de inte är en några kyrkoråd utan grupper av engagerade som hjälper kyrkoherden att reflektera över församlingens uppdrag och roll i det lokala sammanhanget och som tillsammans med många andra sedan lever församlingens liv i bön, gudstjänst och arbete i denna del av församlingen. Arbetet i distriktsråden

ska vara så lite formellt som möjligt och så lustfyllt och levande som möjligt. Också här får ni ha tålamod med varandra då de tidigare strukturerna finns kvar i minne och medvetande.

Jag vill verkligen bekräfta att jag tycker att er tanke med de fem distrikten med olika inriktning och profil med fokus på gudstjänsten är mycket god. Jag vill dock att ni funderar över hur ni samtidigt ska vara en församling tillsammans och hur ni medvetet ska ta tillvara det ni har tillsammans? Jag ser att det inom församlingen finns olika former av spiritualitet. Det är gott. Så är det och så ska det vara i Svenska kyrkan. Mångfald och olika uttryck. Min fråga blir hur ni tar vara på denna mångfald. Hur är t.ex. den spiritualitet som finns i Äspered i samarbetskyrkan en gåva till hela församlingen och hur inspireras hela församlingen av den spiritualitet med mässan i centrum som jag upplever är mer bärande i Dalsjöfors. Jag kan också fundera på hur den mer traditionella bygdekyrkan som lever med bygdens händelser som är tydlig i Rångedala kan vara en resurs liksom hur det växande arbetet i Gånghester som mer och mer blir en mötesplats för människor från olika kristna traditioner kan bidra.

Jag vill också att ni mer funderar över hur det ni har gemensamt verkligen kommer helheten till del. Ni har anställda medarbetare med stort engagemang och god kompetens med lite olika inriktningar. Så som ni arbetar idag är fokus på det som sker i resp. distrikt och ni som anställda medarbetare finns primärt i detta sammanhang. Kan ni göra mer tillsammans? Hur kan ni i samma andetag vara lokala och ändå tillsammans och låta var och en bidra till helheten? Att vara distriktspräst är förstås främst att ha omsorg om och leda arbetet i resp. distrikt men hur blir man samtidigt en gåva till helheten. Hur blir den kyrkomusiker som har särskilt ansvar inom ett visst distrikt en resurs för helheten? Ni är ju olika. Ni kan olika saker. Jag vill verkligen uppmuntra er till att parallellt med att utveckla profiler och arbete i de olika distrikten också arbeta med att fördjupa det gemensamma arbetet i församlingen. Fem i en och en i fem....Handling och bön må bli ett. Kom ihåg den gamla rörelsesången "var är tummen?" Den slutar med "var är familjen?" Alla delarna behövs för helheten.

Jag är fortsatt nyfiken på ert ganska nystartade arbete med konceptet "Soul Children". Det är inte alltid så lätt att ta över färdiga koncept som är format i andra delar av världen men jag har förstått att ni arbetar med att anpassa konceptet till både församlingens och de olika distriktens verklighet. Det är bra! Jag ser det också som mycket positivt att ni på detta sätt försöker hitta ett gemensamt koncept för hela församlingen, att ni samarbetar kyrkomusiker, pedagoger och präster och att ni dessutom har många ideella medarbetare i projektet. Jag hoppas att detta arbete ska utvecklas på ett gott sätt. Med det vill jag samtidigt säga att jag sett er samlade goda kompetens när det gäller kyrkomusiken. Det är så bra!!

Jag ser också med glädje på ert väl reflekterade och genomarbetade erbjudande till skolorna i bygden med olika program för de olika årskurserna. Det är så bra! Bibeläventyret som en del av detta ert erbjudande gör det inte sämre. Jag vill dock uppmuntra er till en närmare samordnad kontakt med skoledningen i området för

att bygga goda relationer liksom att se över möjligheten att också erbjuda högstadieläverna någon form av program.

Jag noterar att ni har ett väl fungerande konfirmandarbete som verkligen är gemensamt i församlingen. Det är bra. Det jag inte riktigt förstår är varför ni sedan splittrar upp ungdomsarbetet på flera platser. Fundera tillsammans på om det inte vore mer kreativt att integrera ungdomsarbetet med det redan befintliga gemensamma konfirmandarbetet. I detta sammanhang vill jag också särskilt uppmuntra er att fördjupa er reflektion kring pedagogiken i hela ert barn-, konfirmand- och ungdomsarbete. Idag präglas det – i vart fall i era måltexter – främst av det som brukar kallas förmedlingspedagogik. Jag har något som jag kan men som Du inte kan och som jag nu ska se till att Du också kommer att kunna. Jag menar att församlingens arbete tillsammans med barn och unga främst måste rymma lyssnandets och delandets pedagogik som utgår från vars och ens erfarenheter och inte minst barnens och ungdomarnas erfarenheter. Så som vi lyssnar till vår Herre i bönen och fördjupar vår ömsesidiga relation till Gud får vi också fördjupa vår relation till varandra i ömsesidigt lyssnande och lärande. Detta måste gälla i hela församlingens liv och arbete och inte minst i livet tillsammans med barn och unga. Handling och bön må bli ett.

Kyrkoherden i en församling ska på uppdrag av kyrkorådet leda allt arbete i församlingen och samtidigt på biskopens uppdrag utöva tillsyn så att allt levande liv i församlingen står i samklang med kyrkans tro, bekännelse och lära. Detta betyder att kyrkoherden är chef för all verksamhet och alla anställda medarbetare. Detta är självklart hos er och det är bra. Det betyder också att kyrkoherden ska ha tid och rum för att tänka de stora tankarna – vision, strategi och att sedan kommunicera detta i ett gott ledarskap så att alla i församlingen bärs av en gemensam idé och riktning – mitt i mångfalden. För att kyrkoherden ska hinna detta behövs en organisation som ger rum för det. Jag har uppmuntrat er kyrkoherde Robert att se över er personalorganisation så att ni skapar en ledningsgrupp med ett antal enhetschefer som ska biträda kyrkoherden med chefs- och ledarskap. Jag kan vidare fundera över om det är rimligt att kyrkoherden också är distriktspräst. Kyrkoherden leder allt arbete och ska då kanske också i detta ledarskap leda gudstjänster i hela församlingen med regelbundenhet. Detta också för att det jag beskrev ovan ska vara möjligt – att ta tillvara vars och ens gåvor i det gemensamma. Handling och bön må bli ett. Från stiftets sida vill vi gärna vara med att fortsatt tänka och inspirera i denna personalorganisationsfråga.

Handling och bön må bli ett. Vi talar ibland om att kyrkan står mitt i byn och oftast beskriver det något som en gång var. I Toarps församling är det en realitet här och nu. Ert arbete med de fem distrikten med olika profiler är en del av detta men jag vill också nämna det mångfacetterade och goda arbete som ni har tillsammans med olika aktörer i det samhälle som ni är en del av och som gör att kyrkan verkligen är "mitt i byn". Jag har fått uppleva ert engagemang som en bärande del av nätverket "Vi bryr oss" som står upp för människovärdet och den gränssprängande gemenskapen. Jag har också fått en glimt av allt det viktiga som sker genom det

fantastiska samarbete som finns i second hand-butiken Gärdhem med allt vad det innebär av gemenskap, engagemang och återbruk. Det gör mig fascinerad och entusiastisk! Saker och ting kommer till ny nytta men inte minst handlar det om att människor för tas i bruk som gåva och möjlighet. Det är så bra!! Samarbetet med kommunen och Scoutrörelsen i ungdomsgården i Dalsjöfors är ett annat viktigt exempel. Ni är verkligen med och bygger det goda samhället i den del av världen som vi kallar Toarps församling. Ni agerar också klokt så att de andra aktörerna på ett självklart sätt ser er som kyrka som en given samarbetspart. Det är så bra!! Detta måste ni framgent ta vara på. Allt utifrån Guds kallelse till er att ta del i Guds mission att sätta gränser för det onda. Minns samtidigt att alla de andra som ni samverkar med också är en del av Guds mission. Det inbjuder till ödmjukt lyssnande och lärande.

Det jag saknar i ert arbete när det gäller samverkan är på vilket sätt ni är en del av Ås kontrakt och kan ta tillvara samspelet med de andra pastoraten – kanske främst Borås pastorat och Fristad församling. Med Borås pastorat delar ni kommunal Öster och för ett fortsatt gott och fördjupat samarbete med Borås stad vore det, menar jag, bra att ha regelbunden dialog med Borås pastorat i olika sammanhang som samarbete med skolan och socialtjänsten.

Jag är också mycket glad över ert välutvecklade ekumeniska arbete i er bygd. Ni har en mångfald av mötesplatser och gemensamma gudstjänster. Tillsammans söker ni som Kristi kyrka vägar att gestalta evangeliet och göra Jesus känd, trodd, älskad och efterföljd. Ni gör det samtidigt i respekt för varandras profiler. Ekumenik, menar jag, är att gestalta mångfald. En gemenskap i mångfald där de olika delarna i Kristi kropp inspirerar varandra till fortsatt växt i tro och liv. Det är bra!! Det jag funderar över är om ni på ett tydligare sätt kan samspela när det gäller det diakonala arbetet och omsorgen. Jag kan också se ett behov av att ni tillsammans relaterar till de kommunala sammanhangen. De har inte alltid så lätt att förstå sig på kyrkans mångfald.

Ni har tagit fram tankar kring diakonins roll i er församling. Det är bra. Detta dokument handlar främst om vad som är diakonens uppgift. Kom ihåg att diakonen i sin vigningstjänst främst är tecknet för församlingen vad som är en kallelse för var och en – att vara i barmhärtighetens tjänst. Diakoni är hela församlingens uppgift och allt ska genomsyras av ett diakonalt perspektiv. Här vill jag uppmuntra er till fortsatt reflektion. Bland mycket annat som jag är glad över i er församling är de många ikonerna som intar centrala platser i kyrkor o kapell. Ikonen är ett fönster mot det himmelska sammanhanget. En mötesplats där vi inte främst ser på ikonerna som ett konstverk utan ikonerna ser på oss med goda och utmanande ögon. Ser på oss som Guds avbilder i längtan efter att vi ska växa i denna vår djupaste verklighet. Detta utmanar oss att se på varandra med Guds ögon. Se varje människa som Guds avbild, gåva och möjlighet. Diakoni är inte främst att hjälpa den som är svag utan att dela de gåvor vi har och tillsammans växa i vår svaghet och i vår realitet som Guds avbild. Diakoni har samtidigt ett profetiskt drag. I det diakonala arbetet måste vi som församling ibland säga ifrån eller om ni så vill vara "högljudd" – så som ni

beskriver att ni vill vara som församling i er kommunikation. Ni har gett rum för några medmänniskor att ett tag bo på parkeringsplatsen nedanför Toarps kyrka. Det är ju självklart! Det handlar om att hjälpa till med att ge någon form av rimliga livsomständigheter för människor som sökt sig till er för att finna vägar till uppehälle. Stöd dem och hjälp dem! I detta säger ni också ifrån, talar om vad ni tycker borde vara självklart för vårt samhälle med alla dess resurser – att ta emot och ge rum för den som är på flykt och/eller söker finna vägar till ett rimligt liv i en värld av orättvisa och konflikt. I detta får ni kritik. Det kostar på. Ja, det gör det. Som kyrka är vi inte kallade till att vara uppskattade utan till att vara ett tecken för Guds rike. Jag vill uppmuntra er och står helt och hållet bakom er i er tydlighet och högljuddhet. Enda sättet att stå fast och våga säga ifrån är att ständigt återvända till Jesus som befriar oss, ger oss hörsel och gör det möjligt för oss att tala (Mark 7:31–37) och sänder oss in i kampen för liv och rättvisa – i bön och gudstjänst. Handling och bön må bli ett!! Detta också sagt med kunskapen om att det i er bygd finns många – också kyrkotillhöriga – som inte delar denna församlingens självklara hållning. Det gör det än viktigare med er tydlighet och högljuddhet. Stå på er innan någon står på er!!

Jag vill också uttrycka min glädje över att er kyrkoherde Robert har planer på att i framtiden än mer lyfta frågan om hur er församling kan vara en inklusiv gemenskap med särskilt fokus på frågor om Homo-, Bi-, Trans- och Queerpersoners erfarenheter. Det är viktigt. Vi behöver lyssna, förstå, lära, handla och se att vi i våra sammanhang är fast i våra invanda heteronormativa mönster – frivilligt eller ofrivilligt.

Att vara på biskopsvisitation i bara tre dagar gör mig ibland lite frustrerad. Jag skulle vilja ha upplevt mer, gått vidare i ytterligare samtal och hunnit stanna upp mer. Det har ju varit så spännande, så roligt, så viktigt! Nu är det dock den tid som ges. En sak som jag skulle vilja ha ägnat lite mer tid åt är ert mycket goda och väl reflekterade arbete med era kyrkogårdar. Jag skulle mer velat ha strövat runt i allt det vackra på Toarps kyrkogård. Vad fint och välvårdat! Det är så bra!! Ni har med stort engagemang försökt möta människors olika behov av gravskick. Ni tar tillvara arbetslagets samlade resurser så att vars och ens förmåga kan bli en gåva och utvecklas. Jag upplevde i mötet med er en särskild glädje i ert vaktmästar- och värdinnearbetslag!! Ni lever kyrkogårdsarbetets viktiga uppgift att vara till stöd och hjälp i mötet med alla som besöker kyrkogården. Ni är verkligen goda företrädare för Svenska kyrkan. Ni har ett tydligt diakonalt perspektiv i ert arbete och det genomsyrar också ert goda initiativ till och arbete med Toarps begravnings-tjänst. Hjälp till självhjälp är ert ledord. Ni ger råd till den som söker er hjälp så att var och en kan göra så mycket som möjligt själv i samband med en begravning och ger stöd och hjälp så långt det behövs. Er särskilda Toarpskista och -urna liksom de gravbrev som ni själva designar är bara ytterligare ett exempel på denna omsorg och respekt som ni visar i ert goda arbete. Ta hand om allt detta goda, lev i bön och gudstjänst och låt också i framtiden handling och bön bli ett.

I förberedelsen av visitationen har vi som stift konstaterat att er administration och kyrkobokföring fungerar alldeles utmärkt. Det är så bra!! Vi har också konstaterat att ert arbete med kyrkobyggnaderna och omsorgen om kulturarvet i detta sammanhang fungerar väl om än det kräver ständig uppmärksamhet och prioritering. Jag är glad och stolt över att jag som en del av visitationen fick återöppna Mikaelskapellet. Det är ett gott exempel på er omsorg om kyrkobyggnaderna och hur ni använder dessa på ett kreativt sätt i församlingens liv. Ni har en del att göra när det gäller arkivfrågor och beredningsplanering men det är ni inte ensamma om i vårt stift. Jag vill också uppmuntra er att se på möjligheten att vara med i den samordning av Svenska kyrkans administration som kallas G – som i ”gemensam”. Tillsammans kan vi sannolikt göra en del administration både mer kvalitativ och billigare. I detta vill stiftet vara med och stödja.

Jag har tidigare nämnt om er önskan att vara en ”högljudd kyrka”. Ni använder detta begrepp i er kommunikationsplan och jag är imponerad över ert målinriktade och lyckosamma arbete med att skärpa ert arbete med kommunikationsfrågorna. Ni har ett väl genomtänkt arbete och når genom olika kanaler ut till en bred målgrupp. Facebook och hemsidan har fått en viktigare plats i er kommunikation. Hemsidan rymmer goda undervisande texter. Det är bra! Er tidning ”Kyrkbladet” är väl layoutad och redigerad. Jag noterar särskilt att en sida ger rum för andra föreningar i bygden att berätta om sin verksamhet. Ett tecken på att ni vill vara ”kyrkan mitt i byn”. Ni har nu ett arbete med att behålla denna goda nivå i er kommunikation. Liksom alla relationer är det färskvara. Jag skulle också vilja utmana er lite och undrar om det går att utveckla ”Kyrkbladet” och texter på hemsidan som berättar om enskilda människors liv och erfarenheter och kanske texter som mer utmanar och spetsar till.

Jag har också noterat att vårt stifts gränser till Göteborgs stift i er församling ser konstiga ut. Byarna Aplared och Dannike i Kinds pastorat och Göteborgs stift ligger samtidigt i Borås stad och skulle mer naturligt tillhöra Toarps församling och Skara stift. Det är stiftets målsättning att hela Borås stad i framtiden ska ligga inom Skara stift. Det kan alltså, inom en inte alltför avlägsen framtid, bli så att det som idag är en församling med fem distrikt kan bli med två distrikt till. Under hösten kommer vi från stiftet att inleda samtal med Göteborgs stift och Kyrkostyrelsen (det är de som beslutar om stiftsgränsändring) och självklart kommer ni framöver att bli en viktig del av detta samtal.

Tack kyrkorådets ordförande Gunilla Varildengen – jag uppskattar mycket att Du varit med i princip under hela visitationen – och kyrkoherde Robert Lorentzon för det sätt som jag och mina medarbetare blivit mottagna här i Toarps församling. Tack var och en i Toarps församling för den gästvänskap och omsorg som ni visat oss. Tack för goda och varierade måltider. Det är första gången jag i samband med visitation fått eritreatsk injera att äta. Tack inte minst för goda möten och goda och lärande samtal. Tack för all er förberedelse och planering. Tack för gudstjänster och andakter vi fått fira tillsammans och inte minst för en underbar gudstjänst som vi fick fira tillsammans idag.

Detta mitt tal kommer ni inom kort att få i skrift till församlingen. Ni får det för att använda det i samtal i olika grupper och sammanhang som en hjälp till fortsatt reflektion om vad det är att vara Toarps församling. Se till att anställda medarbetare liksom förtroendevalda har varsitt exemplar liksom alla andra som vill ha det. Studera det i kyrkoråd, i personalgrupper, tala om det, processa det och se hur det kan vara med på er fortsatta vandring. Vi från stiftsorganisationen vill självklart stötta er och vandra med er. Vi i stiftsorganisationen är inte "dom där". Det handlar om att bygga kyrka tillsammans!

Kära alla!! Handling och bön må bli ett. Fortsätt att ha ert centrum, ert nav, i bön och gudstjänst. Lyssna och befäst er relation till Herren Jesus Kristus. Lyssna, och våga så frimodigt välja den väg som ni ser som er. Formulera i församlingsinstruktion och verksamhetsplaner vad som är Toarps församling och förankra detta på nytt och på nytt hos alla som på olika sätt är engagerade i församlingens liv. Ni ska inte göra allt. Ni är en del av Guds mission. Men det ni väljer att prioritera och göra ska ni göra bra. Fortsätt att vara en kraft i arbetet med att bygga ett gott samhälle i er del av världen. Stå frimodigt upp för varje människa som Guds avbild med oinskränkt människovärde även om det kostar på. Fundera på hur ni kan ta tillvara det lokala och ändå se det ni har som en gemensam gåva som ska komma helheten till del. Hur kan de olika spiritualiteterna i församlingen befrukta varandra? I detta arbete vill jag som biskop och stiftet vara med i förbön och medvandrarskap. Tillsammans ska vi i ord och handling tala tydligt om Jesus. Må Gud välsigna Toarps församling.